Otto Schneid
Papers

Judaism and art
(Yahadut ve-omanut)

6141

48

[illegible]

ד"ר א.נ. שניב : **יהדות ואמנות.**

בשורות האלה מטרתי לברר את האופי היסודי
מהאמנות ומקומה בישראל. כי אמנם נער [illegible] עמנו
אם אין תולדות הדברות, את "לא תעשה לך פסל וכל תמונה",
אבל פרוש המצוה והאיסור לא היו מחלוקת אחידים. מאז
הכרובים וקביעת המקדש (ועד ציורי בתי-הכנסת
שלנו פרחה בישראל אמנות גדולה; ואעפ"כ סרבו מרובים
גם בדורות האחרונים, כגון אבי זקני ז"ל,
להצטלם או להצטייר. אבל אחד תפסו אמנים יהודים
מקום מכריע בהתפתחות תרבות המערב וביחוד בפאריס,
בבירת האמנות החדישה, [illegible] האלו במשך
עשרות השנים האחרונות ובמשך הלך וגבר עד ימי השואה,
אבל אחר גמלא ההמון חרבנו אבישע גמורה ואפילו אמן
איכה לגבי האמנות של דורותיה! [illegible]
יש לגורם האמנותי-האסתטי שיחות מסורתית
דבקה תרבותנו - ובמחלוקות אלה (וגם הרמב"ם) אין
לה בה מקום הצנוע ביותר. איפה, אפוא, רוח המסורת,
בגלגול ובהחרמה או בהבנה ובחבה?

בתשובה הנכונה מניחה נתוח-מה של אמנות התמונה,
את האמנות הפלאסטית. תולדות האמנות הפיסול והציור [illegible]
שני כיוונים, שתי מגמות, שתי מטרות. [illegible] רוצה
לחזור של המציאות, לתאר היש, [illegible] כעין [illegible] הקיים
ומשנה הנמצא. [illegible] במעלה ידי אדם. וזה יוצר של מיני צלים וחפצים
בצורות משונות ומגוונות ושל גופים ויותר סביבת
האדם. יצירת רשום [illegible] או ישיג צבעים, קוים וסימנים
לתפארת, להביע ולסמל בהם מחשבות. שני הכיוונים

שפטו בסגנונים [illegible] ובמשך התקופות [illegible] ולפי התמזגו
לא פעם. לכיוון הראשון משתייך הפיסול והציור ברובו
הגדול, של הרמין הריאליסטיים והאידיאליסטיים.
בשני נטוה של התפאורה המופשטת, הכיוון של אבוביה אצונאות
הנפסיות בלבד, או אז הדרך המורכבת מאורנמנטים
נשארים ממלכת החי והצומח. לכן למרים שני ... מדברי-ימי-אמנות האנשים
ואפוא, ויש בה שתי איפות: זאת
מתבטאת בתמונה, כלומר באיור או ברישומה של גופי
שטח, תהא היא מפולת כדמות הגוף או עבליטת החלק
שבתבליט — וזאת מתבטאת בצורות ובצבעים סתם, שאינם
מתארים או מחזירים את הנמצא של בופמתו.
את ההבחנה הזו הקצנו עבר הגות. וכך
בעוד שהאמנות מסוג א' נחשבת לסכנה ע"ז, מותרת
ואפילו מצוה האמנות מסוג ב'.
ותפקידה היא מצטיין בתכלית הקדושה כי שיחות האמנים
תכמי בלב וכשרונם באיש מאת מהקב"ה בכבודו ובעצמו (שמות לא, א-ו)
אבל אילה עם ובאיזו תרבות נמצא עוד הערכת האמן כזו,
המרימה אותו עד דרגת הנביא המחוצץ ברוח הקדש! לכן
"אכן לומר, שיש בישראל נטיה נגד התמונות" (טינה בלב)
מכוונת בעיקר לפסלים. ואין משום
שבהם אורבת סכנת ע"א
גופים ממשיים פתוי מיוחד לע"א; אלא
יצורי אבן אחד או מתכת דלועה לרוח הלבון האמין להתמרות
ולהתקרבות מצא-מה

עם מעלה הראשונה (נעבחת הערכבות [illegible]) אלא לא יתכן לטעון, שהיהדות
מתייחסת לאמנות בשלילה. יחס אך שלילי. כי הגורם של
שלילה שאין בה ... לחיוב פורה ומפרה.

ע"מ להבין את ההפרדה גולה, ננסה להביע אור עליה
מאוד, בהבדלה באומה בנגב דמות [illegible]
אצל אומות העולם ביהדות ובישראל נקטה לקטפורה
האמנות שמאז היותו עולם, אין היא נידונה מן העדנים,
שאין להם את. אדרבה, הצמיחים לרגש קדש שהנפש יתר
עמי המזרח הבריונו גם בגורל האמנות אצל אחרים
מהם, בימי ילדותם לפחות. אמנות הקודמים מאשר לה
תארה בראשיתה את דמות מיסדו. בתקופתה הקדומה מדגש
מסתפקת הרמיזה שלו בצורת סמלים, כגון בחצי-הכבור של
דגון הסטופא או בצלי-קדש. גם עקבות רגליו המסוגננים
ממלאים מתחילה את מקומו ואשר שתאורו גופא נכנס
השלמת חוק.
לא תאלו גם באמנות הנוצרית עד כבי שלטון הנקראי אונפל,
כי"א בחלקה המזרחי בלבד ובזרמים שמקורותיהם מהמזרח. תנועה
אפינית לנצרות המזרח היתה הסערה נגד התמו-
נות בימי הבינים, וזה התבטאו הבולטות המאיים שבנצרות
הקדומה. באיקונות, כנגד התמונות מתגברת יותר, כיוון האיסלאמי,
ציורי כתבי-יד מושלמיים הקירו לפרס והודו, אפילו לימי
פריחה, ובעקביות נמנעת אמנות האיסלאם מתמונות עד כמה
שאיפשר. ומוצרים אוליגה ארציליות רבת הצורות ואורנמנטיקה
עשירה בדמיון.
העקרון הבלתי-תמוני, שנאמר אך באמנות היהודית המוסר,
באמר, עקביות גמורה, של היהודים מן הכל? היהודים
לנו מאמרא רבן [illegible] האמנות ולנטיה של מיני תמונות:

אין תולדותיה מקנה סינתטי אלא המחשבה והמציאות ולזוגות
נגודים אחרים מהווים דיאלקטיקה גם מהולכת נמרצת בסיפוריה..

הזכרנו כבר, שהאמנות המאוירת ואחותה המפוארת המקרבות
לעתים [illegible] להתאחד לצרופים ולאחודים שונים. באמנות עמנו
התאורי היה, אבל כאשר של מהלך תולדותיה לא שליו [illegible] את
העקרון המכריע. [illegible] אלה הם אקויה המאוחים
שהתבררו בקירה שנים רבות:

א) נטיה לצורות מופשטות,
ב) בטוי הרגש, הבעה,
ג) את הכתב כגורם לתפאורה.
ד) דבוי סמלים.

א. מגרעי באמנות החדישה שהתחלתו לפני מלחמת העולם
הגדולה היתה גם תנועה אמנותית, שנתנה של דגלה את
העקרון של חבור ציורים אך ורק ע"י צורות וצבעים סתם. לא
בציירים האלה, ביחוד הקוביסטים בצרפת ובראשם
הספרדי פיקסו, לא הסתפקו בהרחקתם מהמציאות
ובהתרחקה המסוגננת, אלא סרבו להשליט טיגור
ולצורות נתנו את רשות הדבור והכריזו של עצמאו-
תם המחלטת של הצורות והצבעים וללא אמצעות נושא
מסוים נתנו להם את רשות הדבור הישירה. הם וכמותם
גם הפסלים בני סיעתם סמכו של נסיונות פסיכולוגיים
ישנים-נושנים ומלאים מאז. קוים כאלה מרגיעים, וגם כאלה
מרגיזים; פירמידה נוטעת את תחושת הבטחון ופירמידה
ההפוכה פוגמת את רוחנו; צבעים אלה מעוררים
התרגשות, אלה מביאים לידי שלוה ונחת באדם

Ein Werkm

<u>Ein Werk über die jüdischen Künstler.</u> Der Kunsthistoriker Dr. Otto Schneid hat nach jahrelanger Arbeit ein Buch über die jüdischen Künstler vollendet, das mit 176 Seiten Text, 160 ganzseitigen Bildtafeln und einem Vorwort von Martin Buber ~~nach Neujahr 1938~~ demnächst im Verlag Dr. Heinrich Glanz in Wien erscheint. Dieser Publikation, in welcher der Verfasser an den Werken von 123 jüdischen Künstlern verschiedener Länder zum ersten Mal eine wissens haftliche, soziologisch und psychologisch fundierte Analyse des jüdischen Kunstschaffens gibt, sieht die Oeffentlichkeit mit begreiflichem Interesse entgegen.

<u>Ein Werk über die jüdischen Künstler.</u> Der Kunsthistoriker Dr. Otto Schneid hat nach jahrelanger Arbeit ein Buch über die jüdischen Künstler vollendet, das mit 176 Seiten Text, 160 ganzseitigen Bildtafeln und einem Vorwort von Martin Buber ~~nach Neujahr 1938~~ demnächst im Verlag Dr. Heinrich Glanz in Wien erscheint. Dieser Publikation, in welcher der Verfasser an den Werken von 123 jüdischen Künstlern verschiedener Länder zum ersten Mal eine wissenschaftliche, ~~xxxxx~~ soziologisch und psychologisch fundierte Analyse des jüdischen Kunstschaffens gibt, sieht die Oeffentlichkeit mit begreiflichem Interesse entgegen.